

Додаток 2

до наказу від 23.03.2023 р. № 244

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри
міжнародного права та порівняльного правознавства

Протокол № 8 від “30” травня 2023 р.

Завідувач кафедри
Віктор ЛАДИЧЕНКО

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП Лілія ПАНЬКОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

спеціальність 081 «Право»

освітня програма «Право»

Факультет (НН) юридичний

Розробник: завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного
правознавства, д.ю.н., професор Віктор ЛАДИЧЕНКО

Київ – 2023

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь			
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>		
Спеціальність	<i>081 Право</i>		
Освітня програма	<i>Право</i>		
Характеристика навчальної дисципліни			
Вид	Обов'язкова		
Загальна кількість годин	180		
Кількість кредитів ECTS	6		
Кількість змістових модулів	3		
Курсовий проект (робота) (за наявності)	+		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>		
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання			
	денна форма навчання	заочна форма навчання	2 осв
Рік підготовки (курс)	2	2	1
Семестр	3	3	2
Лекційні заняття	<i>45 год.</i>	<i>6 год.</i>	<i>10 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>45 год.</i>	<i>10 год.</i>	<i>8 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>164 год.</i>	<i>162 год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>6 год.</i>	-	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни «Конституційне право України»

Дисципліна «Конституційне право України» є однією з нормативних дисциплін, яка вивчається у всіх вищих юридичних навчальних закладах і факультетах. Її завдання – ознайомити студентів з основами конституційного ладу України, правами і свободами

людини, основами організації державної влади в Україні, тощо; навчити їх самостійно користуватися нормативними актами, вірно розуміти роль і значення конституційних термінів та інститутів, застосовувати норми конституційного права.

Предметом навчальної дисципліни «Конституційне право України» є система правових норм, що закріплюють основні засади економічної і політичної організації суспільства, порядок формування, організацію і компетенцію найголовніших ланок державного механізму, територіальну організацію держави, визначають основи взаємовідносин держави та особи.

Метою навчальної дисципліни «Конституційне право України» є формування у студентів розуміння конституційно-правової дійсності, розвитку умінь використовувати набуті знання у практичній діяльності. Вона сприяє вихованню у студентів глибокої особистої поваги до загально визнаних моральних та правових цінностей, сучасного державно-правового статусу України підвищує загальну та правову культуру студентів.

Вивчення навчального матеріалу дисципліни «Конституційне право України» базується на знаннях студентів, здобутих з таких дисциплін як «Теорія держави і права», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн». Дисципліна має створювати теоретичні засади для вивчення таких дисциплін як «Державне право зарубіжних країн», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Трудове право» та ін.

Робота студентів по вивченню тем кожного розділу дисципліни відбувається шляхом вивчення рекомендованої навчальної та спеціальної літератури (підручники, конспекти лекцій, наукові статті, публікації в журналах, наукових збірниках, матеріали науково-практичних конференцій тощо) та вивчення і засвоєння положень Конституції України, законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють конституційно правові відносини. Опрацювання чинних нормативних актів обумовлює потребу постійно слідкувати за змінами, що відбуваються у законодавстві, користуватися при підготовці до семінарського заняття такими офіційними виданнями органів державної влади України, як „Відомості Верховної Ради України”, газети „Голос України”, „Урядовий кур’єр”, „Вісник Конституційного Суду України”, або їх web-сторінками тощо.

Студенти повинні знати:

- існуюче конституційне законодавство України, роль і місце державних органів в системі державно-владного механізму;
- структуру та систему Конституції України, законів України «Про громадянство», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»; • Міжнародні стандарти в галузі прав людини, Всесвітні механізми забезпечення прав людини, Регіональні механізми забезпечення прав людини;
- Виборчий кодекс України від 19.12.2019.
- Закони України «Про Центральну виборчу комісію» від 30 червня 2004р.; Закон України «Про Державний реєстр виборців» від 22.02. 2007 року.

Студенти повинні вміти:

- вільно орієнтуватися в навчальному матеріалі; робити аргументовані висновки; вичерпно відповідати на поставлені запитання, демонструючи знання основних проблем дисципліни;
- осмислити зміст кожної теми курсу, відповідних конституційно- правових інститутів, їх характерні ознаки, формулювати власні висновки та пропозиції щодо шляхів удосконалення правового регулювання розглядуваних суспільних відносин;
- формулювати й обґрунтовувати свої пропозиції щодо шляхів вдосконалення відповідних

- положень нормативних актів, шляхів більш ефективного застосування їх на практиці;
- розробляти основні нормативні акти з питань конституційно-правового будівництва.

Після опанування дисципліни «Конституційне право України» у студентів-юристів мають бути сформовані такі компетентності:

Інтегральна компетентність:

- Здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання у сфері юридичної діяльності.

Загальні компетенції:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Уміння застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності ЗК11.

Здатність здійснювати свої права та обов'язки як члена товариства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні. ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетенції:

СК3. Цінування та повага людської гідності як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність критично та системно аналізувати правові явища

Результати навчання:

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, норми Конвенцій про захист прав людини та основних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. РН 6.

Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів

3. Програма та структура навчальної дисципліни

«Конституційне право України»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма навчання / друга вища					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Поняття та основні засади Конституції												
Тема 1. Поняття та предмет конституційного права України	10	2	2	-	-	6	8	2/2		-	-	6

Тема 2. Історія розвитку Конституції України	10	2	2	-	-	6	8	- /2	2/2	-	-	6
Тема 3 Теоретичні основи Конституції України	10	2	2	-	-	6	8	- /2	2/2	-	-	6
Тема 4. Загальні засади конституційного ладу України	10	2	2	-	-	6	8	-	2/2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8	-	-	24	32	2/ 6	6/6	-	-	28
Змістовий модуль 2 Права людини та основи демократії												
Тема 5. Правовий статус людини і громадянина Громадянство	14	4	4	-	-	6	8	2/2	-	-	-	10
Тема 6. Громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини	14	4	4	-	-	6	8	-	2/2	-	-	10
Тема 7. Соціально економічні та культурні права	14	4	4	-	-	6	8	-	-	-	-	10
Тема 8. Вибори як форма народовладдя	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 9. Референдум	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	62	1 6	1 6	-	-	30	40	2/2	2/2	-	-	4 6

Змістовий модуль 3 Конституційні моделі організації державної влади
--

Тема 10. Конституційні моделі організації державної влади	10	2	2	-	-	6	8	2/2	-	-	-	8
Тема 11. Парламентаризм Конституційний статус депутата	14	4	4	-	-	6	8	-	2/0	-	-	20
Тема 12. Президент України	14	4	4	-	-	6	8	-	-	-	-	20
Тема 13. Виконавча влада. Кабінет міністрів	14	4	4	-	-	6	8	-	-	-	-	20
Тема 14. Судоустрій України	12	3	3	-	-	6	8	-	-	-	-	10
Тема 15. Територіальний устрій Місцеве самоврядування в Україні	14	4	4	-	-	6	8	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 3	78	21	21	-	-	36	48	2/2	2/0	-	-	88
Курсовий проект (робота)	1						1					
Усього годин	180	45	45			90	150	6/10	10/8			162

4. Теми семінарських занять для очної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття та предмет конституційного права України.	2
2.	Історія розвитку Конституції України.	2
3.	Теоретичні основи Конституції України.	2
4.	Загальні засади конституційного ладу України.	4
5.	Правовий статус людини і громадянина Громадянство.	4

6.	Громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини.	4
7.	Соціально-економічні та культурні права.	4
8.	Вибори як форма народовладдя.	2
9.	Референдум	2
10.	Конституційні моделі організації державної влади.	2
11.	Парламентаризм. Конституційний статус народного депутата України	4
12.	Президент України	4
13.	Виконавча влада. Кабінет Міністрів України.	4
14.	Судоустрій України.	3
15.	Територіальний устрій. Місцеве самоврядування в Україні.	2
	Всього	45

5. Теми семінарських занять для заочної форми навчання/ 2 вища

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття та предмет конституційного права України.	
2.	Історія розвитку Конституції України.	2/2
3.	Теоретичні основи Конституції України.	2/2
4.	Загальні засади конституційного ладу України.	2/2
5.	Правовий статус людини і громадянина Громадянство.	
6.	Громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини.	2/2
7.	Соціально-економічні та культурні права.	
8.	Вибори як форма народовладдя.	

9.	Референдум	
10.	Конституційні моделі організації державної влади.	2/-
11.	Парламентаризм. Конституційний статус народного депутата України	
12.	Президент України	
13.	Виконавча влада. Кабінет Міністрів України.	
14.	Судоустрій України.	
15.	Територіальний устрій. Місцеве самоврядування в Україні.	
	Всього	10/8

6. Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття та предмет конституційного права України.	6
2.	Історія розвитку Конституції України.	6
3.	Теоретичні основи Конституції України.	6
4.	Загальні засади конституційного ладу України.	6
5.	Правовий статус людини і громадянина Громадянство.	6
6.	Громадянські (особисті) та політичні права і свободи людини.	6
7.	Соціально-економічні та культурні права.	6

8.	Вибори як форма народовладдя.	6
9.	Референдум	6
10.	Конституційні моделі організації державної влади.	6

11.	Парламентаризм. Конституційний статус народного депутата України	6
12.	Президент України	6
13.	Виконавча влада. Кабінет Міністрів України.	6
14.	Судоустрій України.	6
15.	Територіальний устрій. Місцеве самоврядування в Україні.	6
	Всього	90

9. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» 081 Право	Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства 2023-2024 н.р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Конституційне право України»	«Затверджую» Зав. кафедри Ладиченко В.В. 2023 р.

Екзаменаційні питання

1. Поняття, предмет та метод конституційного права.
2. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина.
<i>Тестові завдання</i>

1. Відмітьте, що є організаційно-правовими формами діяльності Верховної Ради України

1	діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
2	діяльність Інституту законодавства
3	засідання комітетів Верховної Ради
4	засідання Рахункової палати

5	засідання тимчасових слідчих комісій парламенту
6	засідання тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради
7	сесії Верховної Ради

2. *Оберіть визначення терміну „Народовладдя”*

1	належність всієї влади народові України та реалізація її народом через форми безпосередньої та представницької демократії
2	право громадян України брати участь у виборах
3	право і реальна можливість громадян України брати участь у референдумах
4	реалізація громадянами своїх прав у визначених державою межах

3. *Вкажіть складові структури конституції України:*

1	вступ;
2	глави;
3	додатки;
4	параграфи;
5	перехідні. положення;
6	преамбула;
7	прикінцеві положення,
8	розділи;
9	частини;

4. *Вкажіть, що є підставами звичайного, а що – дострокового припинення виконання депутатських повноважень?*

А	Звичайне припинення відбувається у разі:	1	визнання судом недієздатним або безвісно відсутнім
В	Дострокове припинення відбувається у разі:	2	виїзду за межі України на тривалий час
		3	набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього
		4	припинення громадянства або виїзду на постійне проживання за межі України
		5	припинення повноважень Верховної Ради України
		6	складення повноважень за особистою заявою

		7	смерті
--	--	---	--------

5. Вставте пропущені слова та словосполучення:

1 Утвердження і забезпечення і свобод..... є головним

6. Оберіть продовження речення „Громадянство, як елемент правового статусу особи, являє собою”:

1	наявність у людини статусу особи, яка постійно проживає в межах території певної держави
2	повну залежність людини від влади монарха, її обов'язок знаходитися "під данню" та повністю виконувати волю свого пана
3	політико-правова належність особи до держави, що передбачає необхідність беззастережного виконання всіх обов'язків перед державою
4	постійний, стійкий правовий зв'язок особи з державою

7. Відмітьте суб'єктів законодавчої ініціативи в Україні:

- 1 Верховна Рада України
- 2 Генеральний Прокурор України
- 3 Голова Верховного Суду України
- 4 Кабінет Міністрів України.
- 5 комітети Верховної Ради України
- 6 Конституційний Суд України
- 7 народні депутати України
- 8 Національний Банк України
- 9 Президент України
- 10 Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

8. Продовжіть речення:

санкціонування Президентом прийнятого Верховною Радою закону шляхом власноручного підписання і його офіційного обнародування/оприлюднення/опублікування – це...

9. Відмітьте осіб, обов'язком котрих є захист Вітчизни, її незалежності та територіальної цілісності:

- 1 громадяни України
- 2 громадяни України та іноземні громадяни, які постійно проживають або тимчасово, на законних підставах, перебувають на території України
- 3 громадяни України та особи без громадянства, які постійно проживають на території України
- 4 усі особи, що проживають на території України

10. Оберіть, які з наведених є основними принципами конституційного ладу України:

1	верховенство права;
2	визнання й гарантування місцевого самоврядування;
3	визнання міжнародних договорів складовою частиною законодавства України;
4	визнання пріоритету загальнолюдських цінностей;
5	відповідальність держави перед людиною і суспільством;
6	захист прав усіх суб'єктів права власності;
7	змагальність;
8	презумпція невинуватості;
9	чітка субординація.

9. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Конституційне право України» застосовуються такі методи:

1. **Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:** - *словесні методи*, що застосовується для ознайомлення студентів з матеріалами навчальної дисципліни у вигляді лекцій, розповідей-пояснень та бесід;

- *практичні методи*, що застосовуються для закріплення знань студентів з навчальної дисципліни у вигляді написання рефератів та вирішення задач; 2.

Методи стимулювання, що застосовуються для зацікавленості студентів навчальною дисципліною у вигляді висвітлення практики застосування аграрного, земельного та екологічного законодавства, а також дискусій, які виникають з цього приводу.

3. **Методи контролю**, що застосовуються для визначення рівня знань студентів з навчальної дисципліни у вигляді проведення усних та письмових опитувань.

10. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України», затвердженого протоколом № 10 Вченої ради НУБіП України від 26.04.2023 р. видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля.

Проміжна атестація має визначити рівень знань студента з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Засвоєння студентом програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Після проведення проміжних атестацій з двох змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ (не більше 70 балів) за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)} \cdot K_{ЗМ}^{(1)} + \dots + R^{(n)} \cdot K_{ЗМ}^{(n)})}{K_{дис}}, \quad (1)$$

$K_{дис}$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Формулу (1) можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n}. \quad (2)$$

n

Рейтинг студента з навчальної роботи округлюється до цілого числа. На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та

рейтинг штрафний. Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводить рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підсумкова атестація з дисципліни «Конституційне право України» включає семестрову атестацію студента.

З дисципліни «Конституційне право України» атестація проводиться у формі семестрового екзамену. Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» затвердженого протоколом № 10 Вченої ради НУБіП України від 26.04.2023 р.

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів):

$$R_{дис} = R_{НР} + R_{ат}$$

Оцінка національна за результатами складання екзамену	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89

Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

12. Навчально-методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін; програми навчальної, виробничої та інших видів практик; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

13 Рекомендовані джерела інформації

1. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько та ін.] ; за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Т. М. Слінько ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 590

2. Конституційне право України : підручник / [Алмаші І. М. та ін. ; уклад. В. В. Берч] ; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Каф. конституц. права та порівнял. правознавства. Ужгород : Рік-У, 2020. 500 с.

3. Конституційне право на звернення до Європейського суду з прав людини та механізм реалізації права на виконання його рішень : монографія / Г. Ю. Нечипорук [та ін.] ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Ін-т держави і права країн Європи. Ужгород : РІК-У, 2020. 194 с.

4. Конституційне право на звернення до Європейського суду з прав людини та механізм реалізації права на виконання його рішень : монографія / Г. Ю. Нечипорук [та ін.] ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Ін-т держави і права країн Європи. Ужгород : РІК-У, 2020. 194 с.

5. Боняк В. О. Конституційне право на страйк в Україні: теоретичній і прикладний аспекти : монографія / В. О. Боняк, Ю. О. Коломоець ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 163 с.

6. Конституційне право України. Тестові завдання : навч.-метод. посіб. / [О. В. Білоскурська та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, зав. каф. публ. права Руслани Гаврилюк ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2019. 447 с.

7. Конституційне право : підручник / [О. С. Бакумов та ін.] ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 483 с

8. Любчик О. А. Конституційне право : навч.-метод. посіб. для підгот. до

іспиту за кредит.-модул. системою / О. А. Любчик ; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Сєвєродонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2019. 342 с.

9. Конституційне право України : підручник / [Алмаші І. М. та ін. ; уклад.: Коцкулич В. В., Джуган В. В.] ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т, Каф. конституц. права та порівнял. правознавства. Ужгород : Гельветика, 2018. 409 с.

10. Сєліванов А. О. Конституційне правосуддя в Україні : (авт. спецкурс) : навч.-метод. посіб. / проф. А. О. Сєліванов. Харків ; Київ : Логос, 2018. 91, [4] с

11. Совгіря О. В. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб. / О. В. Совгіря, Н. Г. Шукліна. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 554 с.

12. Фрицький Ю. О. Конституційне право України : навч. посіб. / Ю. О. Фрицький ; Відкр. міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Ін-т права та суспіл. відносин. Київ : Університет "Україна", 2018. 220 с.

13. Хромей В. В. Конституційне право на працю : монографія / В. В. Хромей ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 239 с

14. Шамрай В. В. Конституційне право в умовах глобалізації та міждержавної інтеграції: теоретико-методологічний аспект : монографія / В. В. Шамрай. Одеса : Фенікс, 2018. 358 с.

15. Івановська А. М. Конституційне право зарубіжних країн. Ч. 1. 2018. 591 с.

16. Івановська А. М. Конституційне право зарубіжних країн. Ч. 2. 2018. 652 с.

Допоміжна

1. Бисага Ю.М., Бисага Ю.Ю., Белов Д.М. Конституційне право України: Навчальний посібник для студентів ВНЗ/ Ю.М. Бисага; В.І. Чечерський; Ужгородський національний університет.- Ужгород: Ліра, 2007. 370с.

2. Боняк В.О. Конституційне право на страйк в Україні: теоретичній і прикладний аспекти [Текст] : монографія / В. О. Боняк, Ю. О. Коломоець; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 163 с.

3. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: у 2т. / За ред. Ю.С. Шемшученка.-К.: Юридична думка, 2008.-800с. 4. Кравченко В.В. Конституційне право України: Навч.посіб. Вид. 6- те, випр. і доп. Київ: Атіка, 2009. 608с.

5. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник/За заг. ред. проф. В.Л. Федоренка.-3-вид., перероб. і доопр.; передмова проф. В.В. Коваленка. Київ: КНТЕ, Видавництво Ліра-К, 2011. 532с.

6. Савчин М.В. Порівняльне конституційне право : [посібник] / Михайло Савчин ; Ужгород. нац. ун-т. Юрид. ф-т, НДІ порівнял. публ. права та міжнар. права. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 327 с.

7. Сєліванов А.О. Конституційний судовий процес (схеми нормативно-правової логістики): дод. до наук.-метод. посіб. "Конституційне правосуддя в Україні" / проф. А. О. Сєліванов. Київ :

Логос, 2018. 45 с.

8. Селіванов А.О. Конституційне правосуддя в Україні: (авт. спецкурс) : навч.-метод. посіб. / проф. А. О. Селіванов. Харків ; Київ : Логос, 2018. 91с.

9. Согиря О.В. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. / О. В. Совгира, Н. Г. Шукліна. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 554 с.

10. Фрицький Ю.О. Конституційне право України: навч. посіб. / Ю. О. Фрицький ; Відкр. міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Ін-т права та суспіл. відносин. Київ : Університет "Україна", 2018. 220 с.

Інтернет ресурси

Сучасні політико-правові процеси зумовлюють високу соціальну значущість і нерідко — вартість інформації. Інформаційні ресурси виступають важливим, необхідним елементом політичних, правових та інших суспільних процесів. Інформація в різних формах і вигляді включена до правовідносин. Не є винятком й інформаційні ресурси, створені державою (державними органами), зокрема:

1) <http://www.president.gov.ua/>

Офіційний сайт Президента України

2) <http://rada.gov.ua/>

Офіційний портал Верховної Ради

3) <http://www.nbu.gov.ua/>

Сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського

4) <http://www.ndi-fp.asta.edu.ua/>

Науково-дослідний інститут фінансового права

5) <http://www.legalweekly.com.ua/>

Щотижнева інформаційно-правова газета

6) <http://www.scourt.gov.ua/>

Сайт Верховного Суду

7) <http://www.court.gov.ua/>

Офіційний веб-портал «Судова влада України»

8) <http://nplu.org/>

Національна парламентська бібліотека України

9) <http://www.nbu.gov.ua/nyub/index.html>

Національна юридична бібліотека України

10) <http://legalans.com/>

Всеукраїнський юридичний портал

Інформаційні ресурси Європейського Союзу

https://ec.europa.eu/info/law_en – інтернет-сторінка по праву Європейського Союзу.

https://ec.europa.eu/info/index_en – сторінка Комісії ЄС.